

валютних курсів» наказ Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193 [Електронний ресурс] : за станом на 10.12.3013 р. — Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu21> (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

5. Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 627 [Електронний ресурс] : за станом на 10.12.3013 р. – Режим доступу : [http:// zakon.rada.gov.ua/go/z1242-13](http://zakon.rada.gov.ua/go/z1242-13) (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

6. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 [Електронний ресурс] : за станом на 10.12.3013 р. — Режим доступу : [http:// zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.3060.0](http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.3060.0) (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

Голуб Наталія

к.е.н., доцент

Ангеловська Ольга

магістрант

Таврійський державний агротехнологічний університет

м. Мелітополь

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ

У виробничій діяльності підприємств робоча сила посідає одне з головних місць. Показником ефективності використання робочої сили виступає продуктивність праці, від якої в умовах ринкових відносин у кінцевому підсумку залежать обсяги виробництва, а значить – і обсяги реалізації продукції, і доходи підприємства.

Відтак, облік витрат на оплату праці є одним з найважливіших у системі обліку та контролю. При організації цієї системи суттєвого значення набуває економічно обґрунтована класифікація витрат на оплату праці.

Витрати на оплату праці не однорідні та, як правило, для задоволення вимог управління, групуються за декількома класифікаційними ознаками.

1. За видами витрат: на основну заробітну плату; на додаткову заробітну плату; інші заохочувальні та компенсаційні витрати.

2. За елементами витрат: на оплату праці при погодинній формі; на оплату праці при відрядній формі; виплати за понаднормову роботу; премії; матеріальні допомоги тощо.

3. Витрати залежно від складу працівників: на оплату праці штатних

працівників; на оплату праці сумісників; на оплату праці підрядників.

4. Витрати залежно від категорій працівників: на оплату праці службовців; на оплату праці робітників.

Дана класифікація витрат передбачена Розділом 7 Кодексу законів про працю України, Законом України «Про оплату праці».

Треба сказати, що за такого групування витрат класифікаційні ознаки подані у надто загальному вигляді, що ускладнює процес обліку та контролю за ними. Необхідно розробити більш детальну класифікацію витрат, яка потрібна у першу чергу для виявлення причин їх виникнення.

Професор Бутинець Ф.Ф. пропонує, по-перше, з метою калькулювання виділити з фонду оплати праці ту частину заробітної плати, яка безпосередньо включається до собівартості виготовленої продукції.

По-друге, у класифікації витрат окремо виділити інформацію про:

- витрати на оплату праці робітників, безпосередньо зайнятих на виробництві;
- надбавки і стимулюючі виплати працівникам: за якість роботи та високу професійну майстерність; за стаж роботи та вислугу років; за виконання особливо важливої роботи тощо;
- непродуктивні виплати: оплата простоїв; оплата за роботу у нічний або понадурочний час; доплати відрядникам при зміні умов праці тощо;
- витрати на навчання; витрати з найму, відбору працівників; забезпечення умов праці та скорочення чисельності працюючих;
- витрати, пов'язані з процесом планування та нормування чисельності працюючих; нормуванням праці [1, с. 289-290].

Запропоноване групування витрат на оплату праці дозволить правильно формувати собівартість продукції та правильно визначати дохід, а також частково контролювати та регулювати витрати.

При віднесенні витрат на оплату праці на виробничу собівартість може виникати проблема розподілу непрямой заробітної плати. Так, за відрядної форми оплати праці, як правило, відбувається пряме віднесення витрат на собівартість виготовленої продукції.

У випадку ж, коли витрати на заробітну плату працівників за погодинною формою оплати; робітників, зайнятих у допоміжних виробництвах; різного роду доплати бригадирам неможливо повністю віднести на собівартість окремих виробів або замовлень, виникає необхідність їх розподілу.

Такі витрати відокремлюються в окрему групу та розподіляються між незавершеним виробництвом і готовою продукцією за певною базою розподілу, виходячи з фактичної потужності звітнього періоду.

Згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» базою розподілу загальновиробничих витрат (у тому числі витрат на оплату праці загальновиробничого персоналу) можуть виступати: години праці робітників, обсяг діяльності, прямі витрати тощо [2].

У сучасних умовах господарювання підприємствам у якості бази

розподілу витрат на оплату праці загальнопромислового персоналу пропонується використовувати переважно суму прямої заробітної плати робітників основного виробництва.

Крім цього, на підприємствах більше уваги повинно приділятися нормуванню праці, адже воно є засобом контролю, а також основою для оцінки продуктивності праці та її оплати. Для організації дієвої системи контролю необхідно правильно виділити прямі витрати на оплату праці при виготовленні кожної одиниці продукції. Для формування нормативної бази прямих витрат на оплату праці можна використовувати: технологічні карти, маршрутні карти виробничого процесу, схеми організаційної структури підприємства, плани-графіки робіт, карти синхронізації виробничого процесу тощо [1, с. 296]. Також потрібно мати на увазі, що нормативний час на одиницю виготовленої продукції часто змінюється, тому на підприємствах доцільно встановити порядок перегляду норм та інформування про це усіх зацікавлених осіб [1, с. 297].

На сьогодні для визначення та обліку відпрацьованого та невідпрацьованого часу на підприємствах використовують трудові вимірники: людино-дні, людино-години; при цьому втрати робочого часу не враховуються у грошовому вираженні. Необхідно застосовувати вартісну оцінку витрат, яка є найбільш ефективною при аналізі та прийнятті рішень.

При відображенні витрат на оплату праці на рахунках бухгалтерського обліку виникає проблема способу групування витрат: за економічними елементами витрат, за статтями калькуляції. Так, групування витрат за економічними елементами призначене для виявлення усіх витрат на виробництво продукції за їх видами; таке групування дає можливість визначити, що саме та на яку суму витрачається для виробництва в цілому по підприємству [3, с. 103].

Однак, групування витрат за елементами не дозволяє здійснити їх контроль та аналіз у процесі виробництва (з поділом за місцями виникнення та за видами продукції). Дане групування також не дозволяє визначити собівартість окремих видів продукції.

Тому витрати, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, до складу яких входять і витрати на оплату праці, більш доцільно групувати ще й за статтями калькуляції, у розрізі яких обраховується собівартість продукції [3, с. 104].

Отже, економічно обґрунтована класифікація витрат на оплату праці значною мірою впливає на планування, облік і контроль, у тому числі – на облік і контроль калькулювання собівартості продукції.

Запропоновані у роботі рекомендації щодо вдосконалення вже існуючої класифікації витрат на оплату праці, можуть бути використані, як у практичній діяльності підприємств, так і при вдосконаленні нормативних документів.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Канурна З.Ф., Малюга Н.М., Чижевська Л.В. Бухгалтерський управлінський облік [Текст] : підручник / За загал. ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. — Житомир: ЖІТІ, 2005. — 480 с.
2. Національне положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO16.aspx> (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.
3. Радецька Л.П. Управлінський облік [Текст]: навчальний посібник / Л.П. Радецька, Л.В. Овод. — К.: Академія, 2007. — 352 с.

Горбатюк Марія

викладач

Березнівський лісотехнічний коледж НУВГП

м. Березне, Рівненська обл.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ ДЕРЕВООБРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ

Велике значення в управлінні витратами має класифікація витрат. В умовах стандартизації обліку вона повинна відповідати прийнятому на підприємстві методу калькулювання собівартості продукції і надавати достовірну інформацію, яка необхідна для прийняття управлінських рішень та складання фінансової звітності. Класифікація витрат повинна бути важливим елементом системи управління витратами.

Питання класифікації витрат досліджувалися у роботах відомих вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема Ф.Ф. Бутиця, М.Т.Білухи, Б.І. Валуєва, С.Ф.Голова, Л.В. Нападовської, С.А. Ніколаєвої, Я.В. Соколова, Дж. К. Шима, Дж. Г. Сигела та інших

Вивчаючи ознаки та порядок питання класифікації витрат, що їх описано в економічній літературі, можна зробити висновок про відсутність єдності поглядів провідних економістів щодо цього питання.

Як стверджує Л.В.Нападовська „класифікація витрат – це поділ їх на класи на основі певних загальних ознак об'єктів і закономірностей зв'язків між ними. Разом з тим, чим більше визначено ознак класифікації, тим вищий ступінь пізнання об'єктів” [1].

Вчені-економісти Сопко В.В. та Патрік А.М. відзначають: „наукова класифікація витрат необхідна, перш за все, для визначення вартості, а відповідно ціноутворення, тобто суспільно-необхідних витрат, а також визначення собівартості, тобто локальних витрат ” [2, с. 8]. Дане визначення,